

HOOFDSTUK 1 . <i>Wat is vrije wil?</i>	9
3.2 Inleiding	9
3.3 Wanneer handelt iemand uit vrije wil?	11
3.4 Zijn we wel zo vrij als we denken?	14
3.5 Het antieke en middeleeuwse denken over vrije wil	17
3.6 Drie verschillende begrippen van vrije wil	20
HOOFDSTUK 2 . <i>Vrije wil als voorwaarde voor verantwoordelijkheid</i>	25
3.2.1 Inleiding	25
3.2.2 Verantwoordelijkheid, straf en determinisme	26
3.3.1 Wanneer verdient iemand het om gestraft te worden?	26
3.3.2 Had een misdadiger kunnen kiezen om geen misdadiger te worden?	29
3.3.3 Zijn al onze keuzes gedetermineerd?	32
3.3.4 Alternatieven voor hard determinisme	38
3.2.3 Libertarisme: geen determinisme, wel een vrije wil	38
4.1 De zaak van Leopold en Loeb	39
4.2 Biedt de wetenschap ruimte voor een ongedetermineerde vrije wil?	42
4.3 Ligt de vrije wil voorbij de grenzen van de wetenschap?	43
3.2.4 Compatibilisme: vrije wil, ongeacht of determinisme waar is of niet	47
4.2.1 Wat is compatibilisme?	48
4.2.2 Conditioneel compatibilisme	50
4.2.3 Verantwoordelijkheid zonder alternatieve mogelijkheden	52
4.2.4 Compatibilisme op grond van vatbaarheid voor redenen	54
4.2.5 Compatibilisme op grond van reactieve attitudes	56
3.2.5 Kan straf verdienen een kwestie zijn van pech hebben?	60
3.2.6 Wat nu als we geen vrije wil hebben?	62

HOOFDSTUK 3. <i>Vrije wil als zelfverwerkelijking</i>	67
3.1 Inleiding	67
3.7 Wat betekent het om zelf iets te willen?	69
3.2.7 Vier aspecten van zelfverwerkelijking	69
3.2.8 Zelfverwerkelijking als ideaal	72
3.8 De verscheidenheid van onze verlangens	73
3.3.5 Als je conflicterende verlangens hebt, wat is dan je eigen wil?	74
3.3.6 De mens als bundel van verlangens	75
3.3.7 Kan je sterkste verlangen in strijd zijn met je eigen wil?	77
7.4 De eigen wil als de natuurlijke aard van een persoon	79
7.4.1 Mill over het karakter	79
7.4.2 Frankfurt over de samenhang tussen verlangens	83
7.5 De keuze om iets zelf te willen	88
7.5.1 Is het aan jezelf om te bepalen wat je zelf wilt?	88
7.5.2 Interpretatie: een middenweg tussen zelfkennis en zelf kiezen	92
7.6 Hedendaags scepticisme	96
HOOFDSTUK 4. <i>Vrije wil als bewuste aansturing</i>	103
4.4 Inleiding	103
4.5 Een mechanistische kijk op ons lichaam	105
4.2.6 Mechanisering en de wetenschappelijke revolutie	106
4.2.7 Substantiedualisme: de scheiding van geest en lichaam	106
4.6 De natuur als gesloten domein	108
4.3.1 Is de vrije wil een bovennatuurlijke kracht?	108
4.3.2 Epifenomenalisme: het bewustzijn heeft geen invloed	112
4.3.3 Monisme: de eenheid van lichaam en geest	113
4.7 Hersenonderzoek naar vrije wil	115
4.4.1 Zijn je hersenen je voor?	115
4.4.2 Verschillende interpretaties van het onderzoek	118

TERUGBLIK	123
<i>Primaire teksten</i>	127
<i>Primaire Teksten bij hoofdstuk 2</i>	129
Immanuel Kant, <i>Kritiek van de zuivere rede</i> (1787)	129
David Hume, <i>Het menselijk inzicht</i> (1748)	131
Thomas Nagel, <i>Morele mazzel</i> (1979)	134
Derk Pereboom, <i>Leven zonder vrije wil</i> (2001)	143
<i>Primaire Teksten bij hoofdstuk 3</i>	154
John Stuart Mill, <i>Over vrijheid</i> (1859)	154
Jean-Paul Sartre, <i>Existentialisme is humanisme</i> (1946)	162
Charles Taylor, <i>Verantwoordelijkheid voor wie je bent</i> (1982)	169
<i>Primaire Teksten bij hoofdstuk 4</i>	178
René Descartes, <i>De passies van de ziel</i> (1649)	178
Daniël Dennett, <i>De evolutie van de vrije wil</i> (2003)	186
NOTEN	193
<i>Literatuur</i>	197
<i>Register</i>	201
<i>Dankwoord</i>	204
<i>Over de auteurs</i>	205
EINDTERMEN VRIJE WIL	207